

Uzasadnienie do projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna

w sprawie zniesienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) pomnikami przyrody są pojedyncze twory (lub skupiska tworów) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów; jako przykłady pomników przyrody w tym przepisie wskazane zostały okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Natomiast ust. 2 tego artykułu wskazuje, że „na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu”. W myśl art. 44 ust. 3 cytowanej ustawy zniesienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, której projekt wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (ust. 3a), przy czym zniesienie formy ochrony przyrody możliwe jest „w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych lub zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego”.

Na terenie Cieszyna znajduje się aktualnie (stan na dzień 4 października 2018 r.) 40 pomników przyrody, z których 27 to pojedyncze drzewa, a pozostałe są skupieniami drzew. Pomniki te były ustanowione w latach 1954-2017, przy czym 31 pomników ustanowionych zostało rozporządzeniami wojewody, a 9 uchwałami Rady Miejskiej Cieszyna. Łącznie chronione są 94 drzewa należące do 28 taksonów (gatunków, odmian, form).

W wyniku corocznego przeglądu stanu fitosanitarnego cieszyńskich pomników przyrody, przeprowadzanego przez służby komunalne, stwierdzono zasadność zniesienia ochrony w formie pomnika przyrody w odniesieniu do jednego drzewa z gatunku glediczyja trójcierniowa *Gleditsia triacanthos* o obwodzie pnia 150 cm, rosnącego na terenie parku Pod Wałką, na działce nr 16 obr. 55 (własność Gminy Cieszyn), i będącego elementem grupowego pomnika przyrody składającego się aktualnie z czterech drzew, ustanowionego rozporządzeniem Nr 22/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1998 r. Nr 20, poz. 346). Przedmiotowe drzewo zostało uszkodzone przez wiatr – złamaniu uległ jeden z dwóch konarów przewodnich, co doprowadziło do utraty ok. 50% korony drzewa. Na pozostałości po złamanym konarze widoczny jest intensywnie zachodzący proces rozkładu (murszenia) drewna, z dużym prawdopodobieństwem obejmujący również miejsce rozwidłania pnia, co przyczynia się do jego znacznego osłabienia. Obecnie korona drzewa jest rozwinięta asymetrycznie i grozi wyłamaniem, co z uwagi na bliskość placu zabaw stwarza istotne zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia, a tym samym drzewo to winno zostać usunięte. W ocenie służb komunalnych przedmiotowe drzewo utraciło wartości przyrodnicze i krajobrazowe, a z uwagi na uwarunkowania lokalizacyjne – brak jest możliwości zastosowania art. 40 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, to znaczy zachowania statusu pomnika przyrody w przypadku tego drzewa do jego samoistnego, całkowitego rozpadu.

Projekt uchwały został pozytywnie, bez uwag uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (postanowienie znak WPN.623.25.2018.MS z dnia 26 września 2018 r.).

W załączeniu – materiał fotograficzny.